

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Oddział Obsługi Klienta

Wysł.
dnia 13. 11. 2024

L.dz..... Pość zał.....
Podpis..... Kielce, dnia 12 listopada 2024

Znak: PSZ.II.431.43.2024

**Pan Marek Borkowski
p.o. Dyrektora
Centrum Obsługi Placówek
Opiekuńczo-Wychowawczych
w Opatowie**

dotyczy: wystąpienia pokontrolnego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona została w dniach 14 i 16 października 2024 r. w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej, ul. Wzgórze 57a, 27-530 Ożarów.

Kontrola przeprowadzona została na podstawie:

- art. 122, art. 122a i art. 197a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2024, poz. 177 ze zm.),
- rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011 nr 292, poz. 1720 ze zm.).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

1. **Pani Anna Krupa-Pawłowska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 06), upoważnienie nr 750/2024 z dnia 08.10.2024 r., przewodnicząca zespołu kontrolerów;
2. **Pani Katarzyna Arendarska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 751/2024 z dnia 08.10.2024 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.
2. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.
4. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

Okres objęty kontrolą: stan aktualny na dzień kontroli dotyczący funkcjonowania placówki i wychowanków.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Integralną część niniejszego wystąpienia pokontrolnego stanowią pisemne informacji z zakresu kontroli przygotowane przez wychowawcę - lidera (zał. nr 1), upoważnianego przez p.o. Dyrektora Centrum do reprezentowania Placówki w trakcie kontroli (zał. nr 2).

Opis działalności placówki w kontrolowanym zakresie.

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza (w skrócie POW) z siedzibą os. Wzgórze 57a w Ożarowie jest placówką typu socjalizacyjnego z miejscami interwencyjnymi, przeznaczoną łącznie dla 14 wychowanków powyżej 10 r.ż. Placówka jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, prowadzoną przez powiat opatowski, posiada numer REGON: 365245517 i NIP: 8631700314.

Placówka działa na podstawie zezwolenia Wojewody Świętokrzyskiego znak: PSZ.II.9423.1.2017 z dn. 09.01.2017 r.

Obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną, a także obsługę z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości POW, zapewnia Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Opatowie powołane Uchwałą Nr XIV.65.2019 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 20 września 2019 r. (w skrócie Centrum lub COPOW).

Ostatnie zmiany dotyczące funkcjonowania Centrum, nadania statutu tej jednostce i obsługiwanym placówkom zostały wprowadzone Uchwałą nr XC.29.2024 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 20 marca 2024 r. w związku ze zmianą siedziby i nazwy dwóch obsługiwanych placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz aktualizacją podstaw prawnych. W przywołanej powyżej uchwale tj. zapisy § 2 pkt 6; § 3 pkt 2; § 4 pkt 2; § 5 pkt 4; § 6 pkt 2; § 8 pkt 7, które brzmią: *w § 7 ust. 1 pkt 2 wyraz „ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi” zastępuje się wyrazami „ośrodkami opiekuńczymi”* zawierają błędne nazewnictwo. Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, podmioty pieczy zastępczej, w tym m.in. placówki opiekuńczo-wychowawcze współpracują z ośrodkami adopcyjnymi.

Placówka funkcjonuje w oparciu o statut i regulamin organizacyjny. Statut POW stanowi załącznik nr 5 do Uchwały Nr XIV.65.2019 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 20 września 2019 r. Regulamin organizacyjny POW stanowi załącznik nr 5 do Uchwały nr 275.36.2024 Zarządu Powiatu w Opatowie z dn. 22 marca 2024 r. Zapisy regulaminu określają szczegółową organizację, zakres i tryb działania placówki i są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Pełniącym obowiązki Dyrektora Centrum jest pan Marek Borkowski powołany na stanowisko Uchwałą Nr 56.171.2019 Zarządu Powiatu w Opatowie z dnia 11 grudnia 2019 r.

W trakcie kontroli, w placówce umieszczonych było łącznie 16 wychowanków w wieku od 5 do 19 lat, w tym: 1 rodzeństwo pięciosobowe i 1 rodzeństwa dwuosobowe. Dwoje

najmłodszych wychowanków w wieku 5 i 9 lat przebywa w placówce wraz ze starszym rodzeństwem, co jest zgodne z art. 95 ust. 2 ustawy.

Wszyscy wychowankowie zostali umieszczeni w placówce na podstawie postanowień sądu. Dzieci pochodzą z następujących miast/powiatów: opatowski – 10, Nowy Tomyśl – 1, Jastrzębie Zdrój – 1, Grójec – 1, Tarnowskie Góry – 1, Drawsko Pomorskie – 2.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli (zał. nr 1 cz. I) wynika, że 12 dzieci przybyło z domu rodzinnego, 2 z rodzin zastępczych, 2 z pogotowia rodzinnego. Spośród wszystkich dzieci, czworo zostało umieszczonych w placówce w 2024 roku, natomiast 1 dziecko przebywa w placówce od 2017 roku, 3 dzieci od 2018 roku, 1 dziecko od 2020 roku, 6 dzieci od 2022 roku oraz 2 dzieci od 2023 roku. W 2023 roku placówkę opuściło dwoje dzieci, które powróciły do domu rodzinnego.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce wynosi 6 545,00 zł.

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.

Zgodnie z art. 97 ust.1 ustawy placówką opiekuńczo-wychowawczą kieruje Dyrektor Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Opatowie, który spełnia wymagania określone przepisami prawa.

Ponadto, zgodnie z art. 97 ust. 1a ustawy oraz § 8 pkt 1 Regulaminu Organizacyjnego POW w Ożarowie, w przypadku zapewnienia wspólnej obsługi kilku jednostek, placówką kieruje Dyrektor Centrum przy pomocy wyznaczonego w placówce wychowawcy – lidera.

Zgodnie z informacjami zawartymi w zał. nr 1 cz. II oraz przedstawionymi do wglądu dokumentami z akt osobowych, kadrę wychowawczą placówki, zatrudnioną w wymiarze pełnego etatu, stanowią: 1 wychowawca – lider, 4 wychowawców, 1 wychowawca - pedagog, 3 opiekunki dziecięce.

W przypadku osoby zatrudnionej jako wychowawca/pedagog ustalono, że pracownik ten nie posiada kwalifikacji do wykonywania czynności pedagoga. Zgodnie z przedstawionymi dokumentami osoba ta ukończyła studia wyższe na kierunku pedagogika na poziomie licencjatu, co uprawnia ją do wykonywania zawodu wychowawcy. Natomiast zgodnie z art. 98 ust.1 pkt 2 ustawy, w przypadku pedagoga wymagany jest tytuł zawodowy magistra na kierunku pedagogika lub pedagogika specjalna. Zgodnie z przedstawionymi w trakcie kontroli dokumentami oraz wyjaśnieniami przesłanymi do Wydziału w dn. 31.10.2024 r., pracownikowi powierzono czynności pedagoga do dnia 01.10.2024 r. z uwagi na brak na rynku pracy kandydatów na pedagogów z wymaganym wykształceniem W dn. 21.10.2024 r. zawarta została umowa zlecenie z nowym pracownikiem, której przedmiotem jest wykonywanie zadań na stanowisku pedagoga na rzecz wychowanków POW w Ożarowie. Umowa została zawarta do dnia 31.12.2024 r. Osoba zatrudniona w ramach ww. umowy spełnia ustawowe wymagania w zakresie wykształcenia na stanowisku pedagoga. Dodatkowo, jak wskazano w wyjaśnieniach, placówka współpracuje z poradnią psychologiczno-pedagogiczną (zał. nr 3).

Z przesłanych wyjaśnień wynika ponadto, że w okresie od 01.10.2023 r. do 18.07.2024 r. na stanowisku pedagoga zatrudniona była inna osoba, która zgodnie z przedstawioną dokumentacją posiadała wymagane wykształcenie (zał. nr 4).

Pozostali pracownicy placówki posiadają kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku, o których mowa w art. 98 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W trakcie kontroli przedstawiono do wglądu: dokumenty potwierdzające posiadanie odpowiedniego wykształcenia, oświadczenia potwierdzające spełnianie wymagań, o których mowa w art. 98 ust. 3 w/w ustawy, aktualne zaświadczenia lekarskie, zaświadczenia o niekaralności, wydruki potwierdzające niefigurowanie w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, a także zakresy czynności zgodne z zajmowanym stanowiskiem.

Opieka nad dziećmi w placówce odbywa się według miesięcznych grafików pracy. Ustalanie grafików pracy oraz nadzór nad przestrzeganiem czasu pracy na poszczególnych stanowiskach należy do obowiązków wychowawcy-lidera. W trakcie kontroli przeanalizowano grafiki i listy obecności pracowników za miesiące sierpień, wrzesień i październik br. Dyżury ośmio lub dwunastogodzinne planowane są w godz. 7:00 – 15:00, 7:30-15:30, 8:00-20:00. Z analizy wynika, że opiekę nad dziećmi sprawują zazwyczaj dwie osoby tj. wychowawca wraz z opiekunem dziecięcym, wspomagani przez wychowawcę-lidera.

Zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej § 11 ust. 2 w godzinach nocnych opiekę sprawują co najmniej 1 osoba pracująca z dzieckiem. Z analizy dokumentacji wynika, że opiekę w godzinach nocnych sprawuje wychowawca lub opiekunka dziecięca. Osoby sprawujące opiekę w porze nocnej dokonują w ciągu nocy czterech obchodów w godzinach 22:00, 24:00, 2:00, 4:00 i o 6:30 pobudka, co odnotowują w *Zeszytach dyżurów nocnych* (zał. nr 5).

W ramach dokumentowania opieki i wychowania w placówce prowadzony jest *Dziennik zajęć* oraz *Dziennik placówki*. *Dziennik zajęć* prowadzony jest na dany rok szkolny i zawiera: rozkład zajęć w dni nauki i dni wolne od zajęć; plan pracy; wykaz i obecność wychowanków; kontakty z rodziną; kontakty ze szkołą; kontakty z instytucją; tygodniowe założenia wychowawcze i realizacje planu. *Dziennik placówki* prowadzony jest w formie zeszytu, w którym na bieżąco odnotowywane są istotne informacje nt. wychowanków i zdarzeń z ich udziałem (zał. nr 6).

Dodatkowo prowadzone są następujące zeszyty/dzienniki związane z realizacją zadań placówki: *dziennik zajęć wychowawczych* (zał. nr 7), *zeszyt zajęć plastyczno - technicznych* (zał. nr 8), *zeszyt zajęć kulinarnych* (zał. nr 9), *zeszyt imprez okolicznościowych, wycieczek, wyjazdów* (zał. nr 10).

Zasady pobytu we wszystkich obsługiwanych przez COPOW placówkach, w tym w POW w Ożarowie, zostały uregulowane na mocy zarządzeń Dyrektora Centrum tj.:

- Zarządzeniem nr 28/2022 z dn. 13 października 2022 r. zaktualizowano Regulamin wyjść oraz zajęć wychowanków. Samodzielnie placówkę opuszczają mogą wychowankowie od 13 r.ż. Każde wyjście odnotowywane jest w *Zeszytach wyjść* wraz z informacją w jakich godzinach i dokąd się udają (zał. nr 11). Młodszy wychowankowie mogą przebywać poza placówką wyłącznie pod opieką.

- Zarządzeniem nr 3/4/2023 z dn. 6 lutego 2023 r. wprowadzono *Regulamin nagród i konsekwencji*. W dokumencie określono formy stosowanych nagród (np.: zwiększenie kwoty kieszonkowego, pochwała wychowawcy, pierwszeństwo uczestniczenia w różnego rodzaju imprezach poza placówką, dodatkowe zakupy) i konsekwencji (np.: zmniejszenie wysokości

kieszonkowego do najniższej kwoty zgodnej z rozporządzeniem, dodatkowe dyżury przy porządkach, upomnienie lub nagana).

- Zarządzeniem nr 4/4/2023 z dn. 6 lutego 2023 r. wprowadzono Regulamin samorządu wychowanków. Z przedstawionych protokołów zebrań samorządu oraz sprawozdania z działalności wynika, że w POW w Ożarowie funkcjonuje samorząd wychowanków, którego kadencja trwa rok szkolny. Wychowankowie brali udział w realizowaniu różnych wydarzeń i spotkań okolicznościowych m.in. dzień kobiet, dzień chłopaka, dzień dziecka.

- Zarządzeniem nr 3/5/2023 z dn. 6 lutego 2023 r. wprowadzono *Regulamin przyznawania kwoty pieniężnej do własnego dysponowania dla wychowanka*, który z uwagi na zmianę rozporządzenia został zaktualizowany Zarządzeniem nr 31/2024 z dnia 1 sierpnia 2024 r.

Zgodnie z przekazanymi informacjami wychowankowie placówki zostali zapoznani z obowiązującymi regulacjami, dodatkowo na tablicach w miejscach ogólnodostępnych, dostępne są regulaminy oraz najważniejsze informacje dotyczące praw, obowiązków i zasad pobytu obowiązujących w placówce.

Jednym z zadań placówki opiekuńczo – wychowawczej jest przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. W styczniu br. jedna usamodzielniona wychowanka opuściła placówkę. W placówce, na czas trwania kontroli, przebywała jedna 19-letnia wychowanka, która kontynuuje naukę na studiach, posiada opracowany i zatwierdzony indywidualny program usamodzielnienia oraz trzech 17 - letnich wychowanków, dla których wyznaczono opiekunów usamodzielniania w ustawowych terminach. Placówka na bieżąco wspiera wychowanków, zarówno usamodzielnionych, jak i tych będących w procesie usamodzielnienia oraz współpracuje z właściwymi instytucjami. Prowadzony jest także *Zeszyt kontaktów z usamodzielnionymi wychowankami*, którzy podtrzymują kontakt z placówką.

Spośród dzieci, jedna wychowanka przebywająca w placówce od lutego br., sprawia problemy wychowawcze. Z dokumentacji wynika, że przed przyjęciem do placówki w stosunku do dziewczyny orzeczono tymczasowy środek wychowawczy w postaci umieszczenia w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, który nadal jest realizowany. Z uwagi na zachowanie i prezentowaną postawę wychowanka nie posiada zgody sądu na stałe i regularne urlopowania do placówki. W ośrodku objęta jest pomocą specjalistyczną.

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie w zakresie przestrzegania standardu opieki i wychowania realizowane jest prawidłowo z uchybieniem. Uchybienie dotyczy braku kwalifikacji jednego z pracowników do wykonywania czynności pedagoga z uwagi na nieposiadanie tytułu zawodowego magistra na kierunku pedagogika lub pedagogika specjalna, zgodnie z art. 98 ust.1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.

W trakcie kontroli w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego w Ożarowie umieszczonych było 16 dzieci, z tego: 2 wychowanków ma uregulowaną sytuację prawną i zostało zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego, jedna wychowanka jest pełnoletnia. Natomiast w stosunku do 12 wychowanków rodzice posiadają ograniczoną władzę rodzicielską, tym samym dzieci mają nieuregulowaną sytuację prawną. W przypadku 10

wychowanków, placówka zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wystąpiła do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wychowanka sądu z wnioskiem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka, celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenie go w rodzinie przysposabiającej (zał. nr 12).

Z analizy dokumentacji wynika, że w przypadku czteroosobowego rodzeństwa, które zostało umieszczone w placówce na podstawie postanowienia sądu w trybie interwencyjnym, postanowienie to nie zostało zmienione, pomimo że placówka wystosowała również wniosek do sądu zgodnie z art. 100 4a ww. ustawy.

Zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań placówki należy umożliwianie dzieciom kontaktu z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej oraz podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny. Jak wynika z analizy dokumentacji w tym zakresie, informacje o kontaktach rodziców/osób bliskich z wychowankami odnotowywane są w *Dzienniku zajęć - Kontakty z rodziną* (zał. nr 13). Kontakty nadzorowane są przez wychowawców pracujących w placówce. Ponadto osoby odwiedzające dzieci w placówce za zgodą wychowawcy oraz po podpisaniu stosownego oświadczenia (zał. nr 14) mogą zabrać dzieci np. na spacer.

Spośród wychowanków umieszczonych w placówce: 9 utrzymuje regularne kontakty z rodzicami i osobami bliskimi; 4 ma sporadyczny kontakt z bliskimi, natomiast jeden wychowanek nie utrzymuje żadnych kontaktów z rodzicami/osobami bliskimi. Dwoje wychowanków przebywa w placówce od dwóch tygodni, utrzymują oni sporadyczny kontakt z osobami bliskimi.

Dodatkowe informacje nt. kontaktów wychowanków z osobami bliskimi zawarte są także w *Karcie pobytu dziecka* w obszarze „Relacje dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku”. Najczęstsze formy kontaktów odnotowywane w dokumentacji to: odwiedziny w placówce, urlopowania do rodziny lub rozmowa telefoniczna.

W placówce jest 5 wychowanków, których rodzice lub osoby bliskie otrzymują pozwolenia z sądu na urlopowanie w weekendy, wakacje, ferie oraz dni świąteczne (zał. nr 15). Ponadto czteroosobowe rodzeństwo urlopowane jest do ciotki oraz matki na urlopowania jednodniowe, w godzinach zaproponowanych przez pracownika placówki (zał. nr 16). W trakcie urlopowania placówka informuje właściwy OPS o pobycie wychowanka w domu rodzinnym i prosi o nadzór jak sprawowana jest opieka. Ponadto pracownicy placówki pozostają w stałym kontakcie zarówno z dzieckiem, jak i z osobą urlopującą dziecko, która składa stosowne oświadczenie o odpowiedzialności za dziecko w okresie urlopowania. Również pełnoletnia wychowanka przed wyjściem/wyjazdem z placówki na urlopowanie składa oświadczenie, w którym zobowiązuje się do zadbania o własne bezpieczeństwo i powrót do placówki w wyznaczonym terminie (zał. nr 17).

W placówce nie ma zatrudnionego pracownika socjalnego, w związku z tym działania dotyczące współpracy z rodzinami biologicznymi są w zakresie wychowawców, którzy oprócz zapewnienia regularnych kontaktów z rodziną, prowadzą również współpracę z instytucjami takimi jak: OPS, PCPR, asystenci rodzin, pracownicy socjalni.

Okresowa ocena sytuacji dziecka.

Zgodnie z art. 136 – 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Placówce winien działać zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który dokonuje oceny dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Zespół winien dokonywać okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb – nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, zespół powinien sformułować na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesłać go do sądu.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą okresowej oceny sytuacji dzieci stwierdzając, że w placówce funkcjonuje zespół, o którym mowa powyżej. Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że pierwsze posiedzenie stałego zespołu odbywa się w ciągu miesiąca od daty przyjęcia dziecka do placówki, w którym stale uczestniczą wychowawcy, wychowawca – lider, dyrektor COPOW. Ponadto, w zależności od sytuacji nowoprzyjętego wychowanka na posiedzenie zespołu zapraszani są również przedstawiciele np.: PCPR w Opatowie, sądu, OPS itp.

W roku 2023 r. odbyły się dwa posiedzenia Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka tj. 23.05.2023 r. oraz 21.11.2023 r., na których dokonano oceny dalszej zasadności pobytu wszystkich wychowanków w placówce. W bieżącym roku Zespół dokonał okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce w dniu 17 maja, przeanalizowano wówczas sytuację 13 wychowanków. W skład zespołu wchodzi m.in.: wychowawca – lider, wychowawcy z placówki, pedagog, pracownicy COPOW i PCPR w Opatowie, przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie, nauczyciele i wychowawcy ze szkół oraz specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, do których uczęszczają dzieci, a także przedstawiciele poradni psychologiczno – pedagogicznej, ośrodka adopcyjnego w Kielcach, jeśli wychowanek ma uregulowaną sytuację prawną i został zgłoszony do przysposobienia.

W trakcie posiedzeń Zespół omawiał aktualną sytuację rodzinną, szkolną, zdrowotną wraz z potrzebami dziecka, a także modyfikowane były założenia do planu pomocy dziecku. Dokonano również oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej. Z analizy zapisów w protokołach wynika, że dalszy pobyt w placówce jest zasadny w przypadku wszystkich wychowanków ze względu na brak możliwości powrotu do rodziny biologicznej z uwagi na pozbawienie rodziców władzy

rodzicielskiej lub w przypadku ograniczenia władzy rodzicielskiej ze względu na nieporadność wychowawczą rodziców, uzależnienie od alkoholu, brak poprawy warunków mieszkaniowych i materialnych rodziny, a także z uwagi na trwające postępowania sądowe.

W trakcie analizy protokołów osoby kontrolujące zwróciły uwagę na brak informacji dot. analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, które są istotnym elementem oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej. W związku z tym przy kolejnych ocenach sytuacji dziecka należy uwzględnić powyższe kwestie.

Powyższe protokoły przesyłane są do właściwego sądu, zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przypadku jednego z wychowanków dyrektor COP w Opatowie pismem z dnia 18.01.2024 r. zwrócił się do Sądu o zmianę postanowienia poprzez udzielenie zabezpieczenia i skierowanie wychowanka do placówki opiekuńczo – wychowawczej typu specjalistyczno – terapeutycznego ze względu na istniejące problemy ze zdrowiem (zał. nr 18). Decyzję o zmianie placówki podjął Zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka podczas posiedzenia w dniu 17.01.2024 r. W skład Zespołu oprócz kadry placówki i dyrektora COP w Opatowie uczestniczyli także przedstawiciele PCPR w Opatowie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ożarowie, kurator zawodowy z sądu rejonowego w Opatowie oraz matka chłopca (zał. nr 19). Z informacji uzyskanej w trakcie kontroli wynika, że ww. wychowanek został przeniesiony do placówki specjalistyczno – terapeutycznej w Ciszycy Górnej z dniem 30 kwietnia 2024 r.

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie dotyczące działań placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną realizowane jest prawidłowo. Prawidłowo funkcjonuje również Zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Uwagi osób kontrolujących dotyczą braku informacji dot. analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną w protokołach z zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, co należy uzupełnić przy kolejnych ocenach sytuacji dziecka.

3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzono oględziny placówki, z których sporządzono protokół (zał. nr 20). Zgodnie z § 18 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011 nr 292, poz. 1720 ze zm.), Placówka zaspakaja potrzeby dzieci, poprzez zapewnienie im:

- **pokoji mieszkalnych** - placówka dysponuje łącznie 8 pokojami mieszkalnymi, z czego jeden pokój 1-osobowy znajduje się na parterze, natomiast siedem pokoi na piętrze placówki, w tym sześć pokoi – 2-osobowych oraz 1 pokój 3-osobowy. Każdy pokój został odpowiednio wyposażony w niezbędne meble tj.: łóżka z pościelą, w tym w dwóch pokojach łóżka piętrowe, szafy ubraniowe, komody, półki, szafki nocne, stół z krzesłem oraz estetycznie urządzone (dywaniki, firanki w oknach, elementy dekoracyjne, odświeżone ściany). W szafach i komodach znajdowała się odzież, bielizna oraz rzeczy osobiste wychowanków. Podczas oględzin w pokojach panował porządek. Powierzchnia, oświetlenie oraz wyposażenie pokoi pozwala na swobodne korzystanie z nich oraz zapewnia miejsce do przechowywania rzeczy osobistych.

- łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i toalet, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny – przy każdym pokoju znajduje się łazienka do dyspozycji wychowanków zamieszkujących dany pokój. Łazienki są odpowiednio zagospodarowane i wyposażone w prysznice, umywalki, toalety, szafki i lustra, kosze na śmieci, grzejniki, wieszaki na ręczniki, półki na kosmetyki, dywaniki. W łazienkach znajdowały się kosmetyki, artykuły higieniczne, przybory toaletowe wychowanków. Ilość, usytuowanie i wyposażenie łazienek zapewnia wychowankom możliwość korzystania z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny. Pomieszczenia utrzymane są w czystości. Miejsca do prania zostało wyodrębnione w osobnym pomieszczeniu, w którym znajdowały się: dwie pralki, suszarka podwieszana, suszarki wolnostojące, deska do prasowania i żelazko, kosze na pranie.

- miejsca do nauki – pokoje wychowanków wyposażone są w pojedyncze stoliki z krzesłem, gdzie dzieci mogą odrabiać lekcje i uczyć się samodzielnie. Wychowankowie mogą także uczyć się oraz odrabiać wspólnie lekcje w jadalni, korzystać z indywidualnej pomocy w pokoju pedagoga lub pokoju wychowawców.

- miejsca do przygotowywania posiłków, zapewniającego odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności – w placówce znajduje się aneks kuchenny wraz z jadalnią. Pomieszczenie zostało wyposażone w niezbędny sprzęt gospodarstwa domowego m.in. zabudowa meblowa, lodówka, zmywarka, kuchenka, piekarnik, mikrofalą, drobne agd, wyposażenie kuchenne, kosze do segregacji śmieci. W trakcie oględzin pomieszczenie utrzymane było w czystości. Miejsce stanowi otwartą przestrzeń, do której wychowankowie mają swobodny dostęp.

- wspólnej przestrzeni mieszkalnej, w której można spożywać posiłki, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku - wychowankowie posiłki spożywają na jadalni wyposażonej w duży stół z krzesłami, która przylega do aneksu oraz jest połączona z salonem. Salon stanowi strefę wypoczynku, jest wyposażony w narożnik, telewizor, biokominek. Dodatkowe pomieszczenia z jakich wychowankowie mogą korzystać i spędzać czas to: sala do ćwiczeń, gier i zabaw, oglądania filmów i bajek oraz pokój pedagoga. Pomieszczenia te znajdują się w podpiwniczeniu budynku i zostały wyposażone zgodnie z przeznaczeniem (m.in. w sprzęt sportowy, ping-ponga, piłkarzyki, książki, gry, ekran z projektorem, sofa). Na zewnątrz placówki znajduje się zielony teren oraz mini plac zabaw.

- wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dziecka i dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów - placówka zapewnia wychowankom całodzienne wyżywianie w formie: śniadania, drugiego śniadania, obiadu, podwieczorku i kolacji. Wszystkie posiłki przygotowywane są i wydawane przez pracowników placówki. Wychowankowie w miarę możliwości pomagają w przygotowaniu codziennych posiłków, uczestniczą także w zajęciach kulinarnych. W trakcie kontroli okazano do wglądu jadłospisy za okres od stycznia do października br. Ustalono, że śniadanie wychowankowie spożywają w placówce, drugie śniadanie zabierane jest na wynos do szkoły. W lodówce znajdowały się dodatkowe produkty spoza jadłospisu, z których wychowankowie mogą przygotować sobie dodatkowe posiłki lub przekąski. Obiad w formie dwóch dań wychowankowie spożywają po przybyciu ze szkoły.

Codziennie wychowankowie mają także zapewniony podwieczorek i kolację. Miesięcznie na zakupy żywnościowe placówka przeznaczona kwotę ok. 479 zł na dziecko. Dodatkowe środki na żywność ponoszone są na wychowanków przebywających na co dzień poza placówką. Również w trakcie wyjazdów, wycieczek, spotkań okolicznościowych wychowankowie mają zapewnione dodatkowe posiłki, napoje lub przekąski poza planowanym jadłospisem. Zgodnie z informacją w zał. nr 1 cz. IV oraz odpowiedziami zawartymi w ankietach, wychowankowie przez całą dobę mają dostęp do produktów spożywczych oraz napojów znajdujących się w aneksie kuchennym.

- dostępu do opieki zdrowotnej, a także produktów leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych wraz z pokryciem udziału środków własnych dziecka – do wysokości limitu przewidzianego w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – wszyscy wychowankowie placówki mają zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej w Niepublicznym Zakładzie Leczenia Ambulatoryjnego w Ożarowie, korzystają z opieki lekarza rodzinnego oraz stomatologa. Wychowankowie wymagający objęcia specjalistyczną opieką korzystają dodatkowo z pomocy następujących lekarzy: psychiatra – 3 wychowanków, neurolog – 1 wychowanek, endokrynolog – 2 wychowanków, nefrolog – 1 wychowanek, okulista - 4 wychowanków, ortopeda – 1 wychowanek, ortodonta – 3 wychowanków. Czworo wychowanków nosi okulary korekcyjne, dwoje aparat ortodontyczny, jeden korzysta z obuwia ortopedycznego. Trzech wychowanków zgodnie z zaleceniami lekarzy przyjmuje na stałe odpowiednie leki, wg zaleceń lekarzy (zał. nr 1 cz. IV). W 2024 r. jedna wychowanka była hospitalizowana na oddziale pediatrii w miejscowym szpitalu. Dla każdego wychowanka prowadzona jestteczka dokumentacji medycznej potwierdzająca objęcie wychowanków odpowiednią pomocą lekarską. W aktach znajdowały się także stosowne zgody i upoważnienia rodziców/opiekunów prawnych związane z objęciem wychowanków niezbędną opieką medyczną i badaniami.

- dostępu do zajęć wyrównawczych i kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dzieci, a także dostępu do udziału w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych – zgodnie z informacjami zawartymi w zał. nr 1 cz. IV: 3 wychowanków korzysta z zajęć kompensacyjnych organizowanych w szkole; 5 wychowanków uczestniczy w zajęciach terapeutycznych organizowanych dwa razy w miesiącu przy szpitalu św. Leona w Opatowie; 2 uczestniczy w zajęciach rewalidacyjnych w szkole; 4 wychowanków w zajęciach wyrównawczych w szkole. W placówce umieszczony jest 1 wychowanek, który posiada orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym, objęty jest pomocą w Specjalnym Ośrodku Szkolono – Wychowawczym w Dębnie. W placówce zajęcia dodatkowe o charakterze wspomagającym prowadzi pedagog, uczestniczy w nich 11 wychowanków.

Ponadto placówka organizuje wychowankom różne formy spędzania czasu wolnego m.in.: spacer, zabawy ruchowe, zajęcia plastyczne/techniczne i kulinarne, wyjazdy na basen, do kina, biblioteki, wycieczki, spotkania okolicznościowe, korzystanie z atrakcji i zajęć organizowanych przez instytucje miejskie. Niektórzy wychowankowie – 4 osoby, korzystają także z dodatkowych zajęć sportowych.

Tegoroczne ferie zimowe wychowankowie spędzili w placówce biorąc udział w licznych atrakcjach miejskich i zajęciach organizowanych przez kadrę placówki. Natomiast w okresie wakacji letnich 9 wychowanków wyjechało wraz wychowankami z innych placówek na turnus do Bułgarii, 6 wychowanków wyjechało na obóz do Głuchowa oraz 1 wychowanek uczestniczył w turnusie rehabilitacyjnym. Organizowane były także różne wyjścia i atrakcje poza wyjazdami jak np. wycieczki do parku linowego, Magicznych Ogrodów, wyjścia na gokarty, zajęcia sportowe i rekreacyjne.

- **odzieży, obuwia i innych przedmiotów osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego dziecka, środków higieny osobistej, podręczników, pomocy i przyborów szkolnych** - wszyscy wychowankowie placówki posiadają odpowiednią ilość odzieży, bielizny i obuwia. Systematycznie zaopatrywani są w niezbędne elementy garderoby dostosowane do indywidualnych potrzeb i pory roku. Wychowankowie robią zakupy wspólnie z wychowawcami. Bieżąca odzież, obuwie i bielizna przechowywane są w szafach, w pokojach wychowanków i utrzymane są w czystości. W dokumentacji wychowanków znajdowały się karty odzieżowe, przedstawiono także do wglądu faktury potwierdzające zakup odzieży oraz niezbędnych artykułów związanych z potrzebami dzieci. Średnia kwota jaką placówka przeznaczona na zakupy odzieży i niezbędnych artykułów dla jednego wychowanka wynosi ok. 1230 zł. Podstawowe środki higieniczne m.in. szampony, pasty do zębów, szczoteczki, żele, mydła, dezodoranty znajdowały się w łazienkach. Wszyscy wychowankowie zostali wyposażeni w komplet książek, pomocy i przyborów szkolnych. W trakcie trwania roku szkolnego przybory i artykuły są na bieżąco uzupełniane. W pokojach wychowanków oraz w pomieszczeniach wspólnych znajdowały się zabawki, gry, książki, puzzle, z których mogą korzystać wychowankowie w różnym wieku.

- **kieszonkowego tj. kwoty pieniężnej do dysponowania dla dzieci pow. 5 r. ż., nie niższej niż 3% z kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy – zasady wypłaty kieszonkowego określa *Regulamin przyznawania kwoty pieniężnej do własnego dysponowania*, wprowadzony zarządzeniem Dyrektora COPOW.** Wysokość podstawowego kieszonkowego dla określonych grup wiekowych wynosi odpowiednio: wiek 5-7 lat – kwota 50 zł, wiek 8-11 lat – kwota 70 zł, wiek 12-18 lat – kwota 80 zł, powyżej 18 r.ż. – kwota 100 zł. Wysokość kieszonkowego może być zwiększana lub zmniejszana, ze wskazaniem że najniższa kwota przyznanego kieszonkowego musi być zgodna z rozporządzeniem. Ostateczna wysokość kieszonkowego ustalana jest na posiedzeniu wychowawców i wychowawcy lidera i zatwierdzana przez Dyrektora Centrum. Z każdego posiedzenia sporządzany jest protokół, w którym wskazana jest za co wychowankom obniżono lub zwiększono kieszonkowe wraz z odwołaniem do zapisów regulaminu. W trakcie kontroli przeanalizowano protokoły i listy wypłat kieszonkowego za lipiec, sierpień i wrzesień br. stwierdzając, że kieszonkowe ww. miesiącach zostało wypłacone na zasadach określonych w regulaminie i w wysokościach adekwatnych do obowiązujących przepisów prawa (zał. nr 21). Tylko w jednym przypadku w miesiącu sierpniu 1 wychowanek zostało obniżone kieszonkowe do kwoty minimalnej. W większości przypadków wychowankowie otrzymują zwiększone kwoty kieszonkowego. Odbiór kieszonkowego wychowankowie potwierdzają podpisem na liście kieszonkowego. W przypadku wychowanków, których wiek lub poziom rozwoju nie pozwala na racjonalne

i samodzielne gospodarowanie kieszonkowym, kwota pobierana jest przez wychowawcę (zał. nr 22).

- dostępu do nauki, w tym również w szkołach usytuowanych poza miejscowością, w której znajduje się placówka oraz w systemie nauczania indywidualnego oraz opłatę za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się placówka, a także pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych - zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku nr 1 cz. IV pkt 4, wszyscy wychowankowie realizują obowiązek szkolny na następujących poziomach: edukacja przedszkolna – 1 osoba, szkoła podstawowa – 10 osób, szkoła średnia – 4 osoby, studia – 1 osoba. Żaden z wychowanków nie jest objęty nauczaniem indywidualnym. Pomoc w nauce zapewnia kadra placówki, wychowawcy współpracują również ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie.

- pokrycie kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką – zgodnie z informacją zamieszczoną w zał. nr 1 cz. IV pkt 5, placówka pokrywa niezbędne koszty związane z pobytem 3 wychowanków przebywających poza placówką. Ponadto pokrywane są wszelkie niezbędne koszty związane z uzasadnionymi wyjazdami wychowanków poza placówkę, placówka dysponuje także samochodem osobowym.

- respektowanie praw dziecka – prawa dzieci zawarte zostały w regulaminie, który jest dostępny dla wychowanków. Dzieci zostały poinformowane kto stoi na straży ich praw.

- współpraca i trudności - placówka realizuje swoje zadania przy wsparciu i we współpracy z różnymi instytucjami, w szczególności: placówkami oświatowymi, sądami rodzinnymi i kuratorami, ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami zdrowia, ośrodkiem adopcyjnym, poradnią psychologiczno-pedagogiczną. Jako trudności wskazano na brak współpracy ze strony rodziców biologicznych, którzy jako opiekunowie prawni nadal reprezentują dzieci np. w kwestiach medycznych, szkolnych, prawnych; odległe miejsce zamieszkania oraz brak chęci i zaangażowania rodzin do zmiany sytuacji.

Podsumowując, stwierdzić należy, że placówka w sposób prawidłowy zaspokaja potrzeby dzieci w zakresie określonym przepisami prawa oraz z poszanowaniem praw dziecka.

4. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą organizacji pracy w placówce oraz indywidualną 7 wychowanków w niej przebywających, o której mowa w rozporządzeniu MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ewidencja wychowanków – prowadzona jest zgodnie z §17 ust. 5 ww. rozporządzenia i zawiera następujące dane: imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, PESEL, imię matki i ojca, miejsce zameldowania, datę przybycia, podstawę umieszczenia oraz informację dotyczącą opuszczenia placówki przez wychowanka (datę, miejsce i podstawa opuszczenia). Na dzień kontroli w rejestrze zaewidencjonowanych było 53 dzieci. Aktualnie w placówce przebywa 16 wychowanków. W związku z tym, że do placówki przyjęto dwoje dzieci ponad obowiązujący

limit, organ prowadzący złożył zgodnie z art. 95 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stosowny wniosek do wojewody.

Diagnoza psychofizyczna dziecka – wychowankowie posiadają opracowane diagnozy psychofizyczne, które zostały sporządzone przez pedagoga zatrudnionego w placówce. Diagnozy zawierają wszystkie wymagane rozporządzeniem informacje dotyczące wychowanka, a także wskazania do dalszych działań podejmowanych w stosunku do dziecka oraz pracy z rodziną (zał. nr 23). W trakcie analizy dokumentacji osoby kontrolujące stwierdziły, że diagnozy są sporządzane w ciągu miesiąca od daty przyjęcia dziecka do placówki i mają na celu zapoznanie się z aktualną sytuacją dziecka i jego rodziny. Diagnozy opracowane są na podstawie: postanowienia sądu, skierowania do placówki, dokumentacji medycznej, szkolnej, obserwacji pedagogicznej, informacji pozyskanych z OPS, a także wywiadu z asystentem rodziny oraz kuratorem społecznym.

Plan pomocy dziecku – w trakcie kontroli przeanalizowano wybrane plany pomocy dziecku, które opracowane zostały na podstawie wytycznych określonych ww. rozporządzeniu, tj.: diagnozy psychofizycznej dziecka, dokumentacji dotyczącej dziecka (akt urodzenia, postanowienie sądu, dokumentacja medyczna, szkolna, informacje o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach) oraz analizie potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym, a także analizie środowiska z którego pochodzi dziecko (zał. nr 24). Plany opracowywane są co pół roku i zawierają: imię, nazwisko i wiek wychowanka, datę umieszczenia w placówce, datę opracowania planu, imię i nazwisko wychowawcy kierującego procesem wychowawczym.

W planach określone zostały cele główne, np.: *powrót dziecka do domu rodzinnego, utrzymywanie więzi rodzinny lub przygotowanie wychowanka do usamodzielnienia na miarę jego możliwości*. Realizacja powyższych celów odbywa się poprzez określone działania długoterminowe, np.: *podtrzymywanie więzi rodzinnych i utrzymywanie stałych kontaktów z rodziną, ukazywanie prawidłowych postaw społecznych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, kontynuowanie zajęć rewalidacyjnych, motywowanie wychowanka do samodzielności, wyrabianie nawyku dbania o wygląd zewnętrzny oraz działania krótkoterminowe, np.: motywowanie do systematycznej nauki, stosowanie pozytywnych wzmocnień, podtrzymywanie kontaktów z osobami bliskimi, konsekwentne egzekwowanie ustalonych zasad*. Ponadto plan został podzielony na obszary, m.in.: sytuacja prawna i rodzinna dziecka, utrzymanie kontaktów z rodziną – potrzeby dziecka, środowisko, z którego pochodzi dziecko oraz potrzeby dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej i emocjonalnej, relacje społeczne i funkcjonowanie w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym, na których ma się skupić praca z dzieckiem i rodziną. W tej części planu ustalono „co chcemy osiągnąć?”, a także sposób realizacji celów, termin realizacji tj. 6 miesięcy, osoby odpowiedzialne oraz wnioski do dalszej pracy wypracowane na spotkaniu Zespołu.

Plan zawiera podsumowanie realizacji celów i działań za pół roku. W niektórych planach podsumowanie oprócz informacji o funkcjonowaniu dziecka w placówce, zawiera również adnotacje o dalszym pobycie wychowanka w placówce z uwagi na brak możliwości powrotu do domu rodzinnego. Zdaniem osób kontrolujących ta część planu powinna odnosić się do

realizacji założonych celów i działań i zawierać informacje *co udało się osiągnąć, a czego nie zrealizowano i co należy zmienić*.

Oprócz tego dokument zawiera wskazania do dalszej pracy, np.: wzmocnienie więzi rodzinnych, przestrzeganie norm i zasad społecznych, wspieranie wychowanka w rozwoju i procesie usamodzielniania, pomoc w codziennych czynnościach.

Zdaniem osób kontrolujących plany opracowane są poprawnie, jedynie należałoby zastanowić się nad rezygnacją zapisów dot. *wnioski do dalszej pracy wypracowane na spotkaniu Zespołu*, w części tabelarycznej, z uwagi na fakt, iż w podsumowaniu również znajdują się wskazania do dalszej pracy z wychowankiem.

Plany zostały dostosowane do potrzeb i możliwości rozwojowych i wiekowych wychowanków. Dokument został podpisany przez wychowawcę i wychowanka.

Karta pobytu dziecka – prowadzona jest dla każdego wychowanka i zawiera wszystkie obszary oceny, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (zał. nr 25). W trakcie kontroli przeanalizowano wybrane karty wychowanków stwierdzając, że są one uzupełniane co miesiąc, a dokonywane w nich wpisy są krótkie i zwięzłe oraz odzwierciedlają bieżącą sytuację wychowanka. Uwaga osób kontrolujących dotyczy punktu 9, w którym wypisane są instytucje i organizacje z jakimi placówka współpracuje na rzecz dziecka i rodziny, aby dokonywać wpisu w jakim zakresie ta współpraca się odbywa.

Podczas kontroli sprawdzono również akta osobowe wychowanków, w których znajdowały się następujące dokumenty: postanowienie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce, skierowanie do placówki, akt urodzenia, protokoły przekazania dziecka, opinie wychowawcy ze szkoły/przedszkola, opinie z poradni psychologiczno – pedagogicznej, zgody rodziców/opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku dziecka, dokumentacja szkolna, w tym: świadectwa szkolne, opinie z poradni o gotowości dziecka do podjęcia nauki, informacje o terapii logopedycznej, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności i o potrzebie kształcenia specjalnego, a także karty odzieżowe.

Dokumentacja prowadzona przez specjalistów zatrudnionych w placówce.

Zgodnie z § 17 ust. 3 i 4 ww. rozporządzenia w placówce dla każdego dziecka prowadzone powinny być karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem ich przebiegu, o ile dziecko tego wymaga, oraz arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych.

Na dzień kontroli w placówce od dnia 1 października 2024 r. czynności pedagoga powierzono osobie, która zatrudniona została w placówce jako wychowawca. Jak opisano w pkt 1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, osoba ta nie posiada kwalifikacji do wykonywania czynności pedagoga w zakresie wymaganego wykształcenia. Z uwagi na fakt krótkiego okresu pełnienia funkcji pedagoga, nie została sporządzona jeszcze indywidualna dokumentacja wychowanków wymagana ww. przepisami. W dniu kontroli opracowane były jedynie zadania do realizacji w I semestrze (zał. nr 26) oraz kilka wpisów w dzienniku zajęć (zał. nr 27).

W związku z powyższym podczas kontroli przeanalizowano dokumentację prowadzoną przez

poprzedniego pedagoga, który spełniał wymagane kwalifikacje do zajmowanego stanowiska, obejmującą okres kontrolny, tj.:

- **karty udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga** – opracowane zgodnie z ww. rozporządzeniem zawierają: imię i nazwisko dziecko, datę zajęć, przedmiot i przebieg zajęć, w tym: temat zajęć, cel, czas trwania, przebieg i pomoce dydaktyczne. Ponadto karta zawiera uwagi i spostrzeżenia prowadzącego zajęcia oraz podpis. Z analizy dokumentacji wynika, że pedagog prowadził zróżnicowane zajęcia takie jak: profilaktyka uzależnień, np.: "Stop dopalaczom", wyrównawcze/dydaktyczne (np. doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem, nauka wierszyka na Dzień Taty); plastyczne (regulacja napięć mięśniowych rąk, rozwój wyobraźni), TUS czyli trening umiejętności społecznych (kultura słowa, bycia, ubioru i wyglądu, zdrowia fizycznego) (zał. nr 28) oraz
- **arkusz badań i obserwacji pedagogicznej zachowania się dziecka** – dokument opracowany dla 14 wychowanków zawiera: imię, nazwisko dziecka, a także miesiąc w którym dokonywana jest obserwacja oraz szczegółowe daty obserwacji oraz informacje dotyczące zachowania się dziecka. Z analizy dokumentacji wynika, że arkusz uzupełniany był na podstawie informacji zebranych w toku obserwacji zachowania dziecka w grupie, rozmowy z dzieckiem i wychowawcami, a także analizy karty pobytu. Pedagog okresy obserwacji prowadził w różnych przedziałach czasowych, wpisy dokonywane były od kilku dni do kilku tygodni lub miesięcy, w zależności od sytuacji i zachowania dziecka. W przypadku jednego wychowanka była to obserwacja raz w roku, w przypadku innego były to obserwacje częstsze w zależności od potrzeby. Arkusz zawiera wnioski do zrealizowania w pracy z dzieckiem np.: *stosowanie metod wychowawczych indywidualnych, kształtowanie kompetencji społecznych, pomoc w rozwijaniu i pogłębianiu zainteresowań, wzmacnianie poczucia własnej wartości oraz dalsza terapia pedagogiczna* (zał. nr 29).

Pedagog prowadził również *Dziennik zajęć*, w których odnotowywane były tematy spotkań/zajęć indywidualnych i grupowych z wychowankami, a także rozmowy z rodzicami (zał. nr .30). Ponadto pedagog realizując swoje zadania prowadził:

- *arkusz obserwacji zachowania się dziecka* (zał. nr 31);
- *indywidualne karty szkolne*, w których znajdowały się wykazy ocen wychowanków oraz teczki wychowanków, w których gromadzone były karty pracy wykorzystywane na zajęciach indywidualnych z wychowankami;
- *rejestr współpracy z rodzicami* (zał. nr 32);
- *zeszyt kontaktów ze szkołą/przedszkolem*, który zawierał informacje o telefonicznym i osobistym kontakcie pedagoga z wychowawcami ze szkół/przedszkola i ośrodków szkolno – wychowawczych, do których uczęszczają wychowankowie (zał. nr 33).

Z analizy ww. rejestrów wynika, że dwa ostatnie rejestry powielają w znacznej części informacje już zawarte w *Dzienniku zajęć*. W związku z powyższym należy zastanowić się nad koniecznością ich prowadzenia, czy ewentualną modyfikacją i prowadzenia jednego, dotyczącego współpracy pedagoga z wszystkimi osobami i jednostkami na rzecz dzieci.

Ponadto placówka korzysta ze wsparcia psychologicznego prowadzonego przez

CenterMed – Poradnię psychologiczną dla dzieci i młodzieży w Opatowie. Psycholog zatrudniony przez ww. jednostkę prowadzi w placówce konsultacje i zajęcia z dziećmi wymagającymi specjalistycznego wsparcia. W trakcie kontroli, z dokumentacji prowadzonej przez psychologa dostępny był tylko *zeszyt konsultacji psychologicznych*, w którym odnotowywane są spotkania psychologa z wychowankami (data, wychowanek - imię i nazwisko, podpis). Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli od wychowawcy – lidera wynika, że psycholog prowadzi swoją dokumentację indywidualną dla każdego wychowanka, niedostępną dla osób postronnych. Z zapisów odnotowanych ww. *zeszycie* wynika, że w bieżącym roku odbyło się 12 spotkań z psychologiem.

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie dotyczące przestrzegania przepisów określających zasady działania placówki realizowane jest prawidłowo. Uwagi/sugestie osób kontrolujących dotyczą: podsumowania planu pomocy dziecku, które powinny odnosić się do realizacji założonych celów i działań i zawierać informacje co udało się osiągnąć, a czego nie zrealizowano i co należy zmienić; doprecyzowania w kartach pobytu w pkt 9 zakresu współpracy z instytucjami na rzecz dziecka; podwójnego prowadzenia dokumentacji przez pedagoga.

Analiza ankiet przeprowadzonych wśród wychowanków.

Anonimowa ankieta została wypełniona łącznie przez 11 wychowanków obecnych w placówce w czasie trwania kontroli (zał. nr 34).

Wszyscy ankietowani wychowankowie (11 osób) wskazali, że placówka zapewnia im: łóżko i pościel do spania, meble na ubrania i rzeczy osobiste, miejsce do nauki, odpowiednie ubrania, buty i bieliznę, podręczniki i przybory szkolne, posiłki, kieszonkowe, środki higieny osobistej, dostęp do lekarza, możliwość korzystania z własnego telefonu komórkowego lub telefonu placówki, opiekę wychowawców, pomoc w nauce, kontakt z rodziną, kontakt z kolegami i koleżankami, różne wyjazdy i formy spędzania czasu wolnego, możliwość przygotowywania samodzielnych posiłków oraz przestrzeganie praw dziecka.

Relacje i kontakty z innymi wychowankami w placówce oceniono w ankietach w następujący sposób: są super – 10 odpowiedzi; takie sobie - 1 odp. Natomiast w zakresie relacji wychowanków z kadrą placówki wskazano: są super – 7 odpowiedzi; takie sobie - 4 odpowiedzi, mogą być – 0.

Z ankiety wynika, że 5 wychowanków może swobodnie korzystać z własnego telefonu komórkowego, 2 nie ma własnego telefonu oraz 4 korzysta nie zawsze ponieważ: „ponieważ mam oceny do poprawy”, „dlatego że dostaję jak jestem grzeczny”, „dostajemy w nagrodę za dobrą naukę”. Ankietowani wychowankowie potwierdzili także, że otrzymują kieszonkowe, wskazując kwoty w przedziale od 50 zł do 130 zł. Wychowankowie kieszonkowe w większości przechowują u wychowawcy (8 osób), natomiast 3 przechowuje u siebie.

Z analizy wynika, że wszyscy ankietowani wychowankowie znają nagrody i kary jakie obowiązują w placówce. Dwoje wychowanków spośród ankietowanych wskazało, że nie zawsze jest możliwość odwołania się od konsekwencji.

Jedzenie w placówce 10 wychowanków oceniło jako bardzo dobre, natomiast 1 osoba zaznaczyła wszystkie odpowiedzi tj. bardzo dobre, takie sobie i niesmaczne. W opinii

9 wychowanków ilość jedzenia jest wystarczająca, dodatkowo 2 osoby wskazały, że jedzą, ile chcą z dodatkami. Również wszyscy ankietowani wychowankowie potwierdzili, że dostęp do jedzenia i picia mają cały czas.

Na pytanie Co chciałbyś zmienić w placówce? udzielono następujących odpowiedzi: 6 osób wskazało, że „nic”, pozostałe odpowiedzi brzmiały: *nic, jest dobrze; jest super; większe podwórko; To żeby być bliżej rodziny i to tyle. Mam jeszcze dużo pomysłów ale nie będę wypisywać.* Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na pytanie.

Ponadto, w trakcie oględzin placówki kontrolujący rozmawiali z wychowankami obecnymi w placówce, których wypowiedzi także potwierdziły powyższe. Dzieci chętnie udzielały pozytywnych odpowiedzi na pytania dotyczące warunków jakie im placówka zapewnia.

Podsumowując stwierdzić należy, że odpowiedzi zawarte w ankietach wyrażają pozytywną opinię ankietowanych wychowanków na temat warunków jakie zapewnia im placówka.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z Dyrektorem Centrum oraz wychowawcą - liderem
- analizy dokumentacji: Regulaminu Organizacyjnego, Statutu, regulaminów wewnętrznych, planów pomocy dziecku i kart pobytu, diagnoz psychofizycznych dziecka, akt osobowych pracowników i wychowanków, dokumentacji z posiedzeń stałych zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, kart odzieżowych, jadłospisu, grafików dyżurów i innych związanych z zakresem kontroli;
- analizy anonimowych ankiet;
- wizji lokalnej i oględzin pomieszczeń placówki.

Mając na uwadze powyższe wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. W dokumentach regulujących funkcjonowanie Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Opatowie oraz obsługiwanych jednostek, stosować ustawowe nazewnictwo w zakresie podmiotów, z którymi współpracują placówki opiekuńczo – wychowawcze.
2. Do pracy z dziećmi zatrudniać wyłącznie osoby posiadające wymagane kwalifikacje na stanowiskach wymienionych w art. 98 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
3. W bieżąco prowadzonej dokumentacji dotyczącej zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, planach pomocy dziecku oraz kartach pobytu uwzględnić uwagi zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2024 poz. 177 ze zm.) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy, o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania. W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcy w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 do 15 000 zł.

Osoby kontrolujące:

Anne Krupa-Pawłowska

Katarzyna Arondulis

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Renate Perzoni

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Józef Bryk

Załączniki:

1. Pisemne informacje z zakresu kontroli sporządzone przez wychowawcę – lidera.
2. Upoważnieni do reprezentowania w trakcie kontroli.
3. Pisemne wyjaśnienie w spr. zatrudnienia wychowawcy/pedagoga.
4. Pisemne wyjaśnienie w spr. zatrudnienia pedagoga.
5. Dziennik obchodów nocnych.
6. Dziennik placówki.
7. Zeszyt zajęć wychowawczych.
8. Zeszyt zajęć plastyczno-technicznych.
9. Zeszyt zajęć kulinarnych.
10. Zeszyt spotkań/wycieczek/wyjazdów.
11. Zeszyt wyjść.
12. Wniosek o wydanie zarządzeń opiekuńczych nad małoletnimi.
13. Kontakty z rodziną.
14. Oświadczenie dot. urlopowania.
15. Zgoda sądu na urlopowanie.
16. Zgoda sądu na urlopowanie rodzeństwa.
17. Oświadczenie pełnoletniego wychowanka w spr. urlopowania.
18. Pismo zmianę postanowienia sądu i typu POW.
19. Zespół wychowawczy – protokół.
20. Oględziny placówki – protokół.
21. Protokoły przyznania kieszonkowego.
22. Listy wypłat kieszonkowego.
23. Diagnoza psychofizyczna dziecka.
24. Plan pomocy dziecku.
25. Karta pobytu dziecka.
26. Zadania do realizacji pedagoga.
27. Wykonywane czynności pedagoga.
28. Karta udziału w zajęciach.
29. Arkusz obserwacji pedagogicznej.
30. Wykonywane czynności pedagoga.
31. Arkusz obserwacji zachowania się dziecka.
32. Współpraca z rodzicami.
33. Współpraca ze szkołą.
34. Ankiety anonimowe.

